

แนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามกลยุทธ์ของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

Guidelines for Developing the Implementation of Strategies of Schools in the
Education Fund Project Phra Nakhon Si Ayutthaya Province

นิภา พบรมเย็น¹ และธีระวัฒน์ มอนโธสง^{2*}

Nipa Pobromyen¹ and Teerawat Montaisong^{2*}

¹นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

²อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

¹Master Student of Educational Administration Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

²Lecturer from the Faculty of Education Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

*Corresponding Author Email: krufern.nipa@gmail.com

Received: 14 May 2026 Revised: 24 June 2026 Accepted: 29 June 2026

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานตามกลยุทธ์ของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ 2. เพื่อนำเสนอแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามกลยุทธ์ของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ มีเครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครู โรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 62 คน และผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ได้มาด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ยประชากร และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประชากร และนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์แบบเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานตามกลยุทธ์ของโรงเรียนในโครงการกองทุน การศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.61$, $\sigma = 0.46$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนให้มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ($\mu = 4.69$, $\sigma = 0.53$) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ ($\mu = 4.64$, $\sigma = 0.55$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาครูให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ ($\mu = 4.52$, $\sigma = 0.43$) และ 2) แนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามกลยุทธ์ของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีรายการปฏิบัติ จำนวน 34 รายการ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาครูให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ มีรายการปฏิบัติ จำนวน 7 รายการ ด้านการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีรายการปฏิบัติ จำนวน 7 รายการ ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนให้มีวินัย คุณธรรม

จริยธรรม มีรายการปฏิบัติ จำนวน 7 รายการ ด้านการพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ มีรายการปฏิบัติ จำนวน 6 รายการ และด้านการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพ มีรายการปฏิบัติ จำนวน 7 รายการ

คำสำคัญ: การดำเนินงาน, กลยุทธ์, โครงการกองทุนการศึกษา

Abstract

This research consisted of two purposes 1. to study the operational conditions based on the strategies of schools under the Education Fund Project in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province and 2. to propose guidelines for developing the operations based on the strategies of schools under the Education Fund Project in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. This study employed a mixed-methods design, combining qualitative and quantitative approaches. The research instruments were a questionnaire and an interview form. The sample consisted of 62 school administrators and teachers from schools participating in the Education Fund Project in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province and 7 experts who served as key informants, all selected through purposive sampling. Data from the questionnaire were analyzed using descriptive statistics, namely the population mean and population standard deviation, while data from the interviews were analyzed using content analysis. The findings revealed that 1) the overall operational conditions based on the strategies of schools under the Education Equity Fund Project in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province were at the highest level ($\mu = 4.61$, $\sigma = 0.46$). The aspect with the highest mean score was the development of students' characteristics in terms of discipline, morality, and ethics ($\mu = 4.69$, $\sigma = 0.53$), followed by the development of life skills and vocational skills ($\mu = 4.64$, $\sigma = 0.55$), whereas the aspect with the lowest mean score was the development of teachers' potential in learning management ($\mu = 4.52$, $\sigma = 0.43$) and 2) the guidelines for developing the operations based on the strategies of schools under the Education Equity Fund Project in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province comprised 34 practical items in five aspects. These included seven items for developing teachers' potential in learning management, seven items for improving academic achievement, seven items for developing students' characteristics in terms of discipline, morality and ethics, six items for developing life skills and vocational skills, and seven items for quality school administration.

Keywords: The Implementation, Strategies, Schools in the Education Fund Project

บทนำ

โครงการกองทุนการศึกษาเป็นโครงการที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงตระหนักถึงบทบาทสำคัญของการศึกษาในการสร้างทั้ง “คนดี” และ “คนเก่ง” ดังปรากฏในพระบรมราโชวาทเนื่องในวันเด็กแห่งชาติ พ.ศ. 2530 ที่ว่า “เด็กนอกจากจะต้องเรียนความรู้แล้ว ยังต้องหัดทำงานและการทำความดีด้วย เพราะการทำงานจะช่วยให้มีความสามารถ มีความขยัน อดทน พึ่งตนเองได้ และการทำความดีนั้นจะช่วยให้มีความสุขความเจริญ ทั้งป้องกันตนไม่ให้ตกต่ำ” (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, น.172) โครงการดังกล่าวยังได้รับการสนับสนุนจากหลายภาคส่วนและขยายผลต่อเนื่อง โดยในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 10 ได้ทรงมีพระบรมราโชบายให้ “สืบสาน รักษา และต่อยอด” โครงการกองทุนการศึกษาให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น ครอบคลุมทั้งการเสริมสร้างคุณธรรม การพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ และการเตรียมเยาวชนให้เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ โดยการดำเนินงานของโครงการกองทุนศึกษามีกรอบแนวคิดที่ชัดเจนภายใต้ “3 เสาหลัก 5 กลยุทธ์” ซึ่งเป็นการบูรณาการระหว่างมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานกับระบบประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้โรงเรียนมีแนวทางพัฒนาที่เป็นเอกภาพและไม่สร้างภาระในการปฏิบัติ โดย 3 เสาหลัก มุ่งเน้นการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ ผลิตผู้เรียนที่สำเร็จ การศึกษาอย่างมีคุณภาพ และปลูกฝังวินัย คุณธรรม และจริยธรรม ขณะที่ 5 กลยุทธ์เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อน ได้แก่ การพัฒนาครูให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเสริมสร้างคุณลักษณะด้านวินัยและคุณธรรมของผู้เรียน การพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ และการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพ กลยุทธ์เหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าการดำเนินงานของโครงการไม่ได้มุ่งเพียงการช่วยเหลือเฉพาะหน้า แต่ยังวางระบบที่ครอบคลุมทั้งการพัฒนาครู ผู้เรียน และโรงเรียน เพื่อสร้างความยั่งยืนของคุณภาพการศึกษาในระยะยาว (อุษา ทองไฟโรจน์, 2565, น.15)

แม้โครงการกองทุนการศึกษาจะมีเจตนารมณ์ที่ชัดเจนและมีการวางแผนดำเนินงานอย่างต่อเนื่องผ่าน “3 เสาหลัก 5 กลยุทธ์” แต่การปฏิบัติจริงยังประสบปัญหาและอุปสรรคหลายด้าน โดยเฉพาะด้านการบริหารจัดการและการดำเนินงานโครงการที่ยังขาดความเป็นเอกภาพ ทั้งในแง่การจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณที่ไม่เพียงพอและไม่สม่ำเสมอ ตลอดจนการขาดระบบข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ในการติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งกระบวนการบริหารจัดการที่ต้องอาศัยการประสานงานหลายฝ่ายยังสร้างความซับซ้อนและส่งผลกระทบต่อบางโรงเรียนไม่สามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ (พิสิฐ ोंงเจริญ, 2562, น.3) สะท้อนให้เห็นว่าการดำเนินงานตามกรอบกลยุทธ์ที่กำหนดไว้อย่างเผชิญข้อจำกัดหลายด้าน และจำเป็นต้องได้รับการศึกษาและพัฒนาแนวทางเพื่อยกระดับประสิทธิภาพให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด คือ การสร้างเยาวชนที่เป็นทั้ง “คนดี” และ “คนเก่ง” ของสังคมไทยอย่างแท้จริง

การดำเนินงานตามกลยุทธ์ของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้ดำเนินไปอย่างเป็นรูปธรรม โดยเริ่มจากโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา 4 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนวัดจุฬามณี (ชุมชนจันทนประชาสรรค์) โรงเรียนมาลาอัสสงเคราะห์ โรงเรียนวัดทางหลวง (เทพราชวรรังสรรค์) และโรงเรียนวัดหนองไม้ซุง ซึ่งโรงเรียนเหล่านี้ได้รับการพัฒนาในด้านคุณภาพการจัดการศึกษาและการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน ต่อมาสำนักงานโครงการกองทุนการศึกษาได้สนับสนุนให้โรงเรียนแม่ข่ายทั้ง 4 แห่งขยายผลโดยจัดตั้งโรงเรียนเครือข่ายเพิ่มอีก 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนรุ่งวิทยาสระอุปถัมภ์ โรงเรียนวัดสามเพลง (สอนประสิทธิ์วิทยา) โรงเรียนวัดม่วงหวาน (ส่วนกระบวนการยุทธศาสตร์) และโรงเรียนบ้านช้าง เพื่อสร้างกลไกความร่วมมือด้านคุณธรรมและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในพื้นที่ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยปัจจัยความสำเร็จที่มีความสำคัญในการ

ขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าวอีกประการหนึ่ง ได้แก่ การนิเทศติดตามโรงเรียนอย่างต่อเนื่องโดยอาสาสมัครนิเทศโครงการกองทุนการศึกษา ศึกษาธิการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา คณะครูศาสตร์มหาวิทยาลัราชภัฏพระนครศรีอยุธยา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการให้ความช่วยเหลือ คำปรึกษา คำแนะนำ และกำลังใจแก่โรงเรียนในโครงการ (วุฒิสภา, 2566)

ดังนั้น จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามกลยุทธ์ของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ใช้เป็นแนวทางในการยกระดับคุณภาพการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษาให้มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานต้นสังกัดและผู้เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบาย วางแผน และปรับปรุงการดำเนินงานให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของโครงการ อันจะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นทั้งคนเก่งและคนดีได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานตามกลยุทธ์ของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อนำเสนอแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามกลยุทธ์ของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การบททวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์

กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการ หรือกระบวนการที่ใช้ในการบริหารจัดการองค์กรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยการนำทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้อย่างมีประสิทธิภาพตามขั้นตอนการบริหาร (รังสิวุฒิ สุวรรณโรจน์, 2564, น.14) การบริหารองค์การยุคปัจจุบันซึ่งเต็มไปด้วยการแข่งขันที่รุนแรง การบริหารแบบดั้งเดิมไม่เพียงพอที่จะนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จอีกต่อไป ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องใช้กลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพเพื่อสร้างความได้เปรียบและปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมอยู่เสมอ การจัดการเชิงกลยุทธ์จึงกลายเป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยให้องค์กรกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ และวัตถุประสงค์อย่างเป็นระบบ มีกรอบและทิศทางที่ชัดเจน อีกทั้งยังช่วยให้ผู้บริหารคิดและตัดสินใจอย่างเป็นระบบ โดยพิจารณาจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อองค์กร ทำให้สามารถปรับตัวและกำหนดทิศทางการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ การจัดการเชิงกลยุทธ์ยังช่วยสร้างความพร้อมแก่องค์กรทั้งด้านการวิเคราะห์ การกำหนดแนวทางดำเนินงาน และการพัฒนาบุคลากร เพื่อรับมือกับความเปลี่ยนแปลงและความท้าทายในอนาคต อีกทั้งยังเป็นกลไกสำคัญในการสร้างประสิทธิภาพและศักยภาพในการแข่งขันผ่านการนำเสนอสินค้าและบริการที่มีคุณภาพและคุณค่าอย่างเหมาะสม (วรางคณา ผลประเสริฐ, 2562, น.8-9)

2. แนวคิดเกี่ยวกับโครงการกองทุนการศึกษา

โครงการกองทุนการศึกษาจึงเป็นผลสืบเนื่องจากพระราชดำริที่มีมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 และได้รับการสานต่อเป็นโครงการพระราชดำริสุดท้ายในปี พ.ศ. 2555 ต่อมาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 ทรง “สืบสาน รักษา และต่อยอด” ให้โครงการมีความสมบูรณ์และก้าวหน้ายิ่งขึ้นในทุกมิติ ภายใต้การกำกับดูแลของคณะองคมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก่อนจะได้รับพัฒนาต่อยอดอย่างเป็นระบบ เพื่อยกระดับโรงเรียนในโครงการให้เป็นต้นแบบของการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และ

คุณภาพการศึกษา เพื่อสร้างเยาวชนที่เป็นทั้งคนเก่งและคนดีของสังคมไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, น.172) การดำเนินงานโครงการกองทุนการศึกษามีหลักการและกลยุทธ์ เรียกว่า หลักการ 3 เสาหลัก 5 กลยุทธ์ ซึ่งเป็นการบูรณาการระหว่างมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกับตัวชี้วัดงานประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อไม่สร้างภาระให้โรงเรียนและเหมาะสมในการนำมาใช้เป็นแนวทางพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียน โครงการกองทุนการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ครอบคลุมตัวชี้วัดทั้งโครงการภาคีเครือข่ายร่วมพัฒนา โรงเรียนกองทุนการศึกษา และระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวงระบบประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 คือ เสาหลักที่ 1 การส่งเสริมให้เด็กได้เรียนในโรงเรียนที่มีคุณภาพ (Quality school) เสาหลักที่ 2 ให้เด็กสำเร็จการศึกษาอย่างมีคุณภาพ (Quality Student) และเสาหลักที่ 3 ให้เด็กได้รับการปลูกฝังวินัย คุณธรรมและจริยธรรม (Moral Character) และ 5 กลยุทธ์ คือ แนวทางการปฏิบัติงานที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายตาม 3 เสาหลัก เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้โรงเรียนสามารถออกแบบกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ได้อย่างสอดคล้องกับทิศทางของโครงการกองทุนการศึกษา ประกอบด้วยกลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาครูให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ กลยุทธ์ที่ 2 การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนให้มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ และกลยุทธ์ที่ 5 การบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพ (อุษา ทองไฟโรจน์, 2565, น.15)

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ (Mixed Methods) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประกอบด้วย

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครู โรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 62 คน (วุฒิสภา, 2566)

1.2 ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ ดังนี้ 1) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ 5 ปีขึ้นไป มีวุฒิทางการศึกษาปริญญาโทและปริญญาเอก ในสาขาวิชาด้านการบริหาร การศึกษา และปฏิบัติงานในโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 3 คน 2) เป็นศึกษานิเทศก์ที่มีประสบการณ์ 5 ปีขึ้นไป มีวุฒิทางการศึกษาปริญญาโท ในสาขาวิชาด้านการบริหารการศึกษา และรับผิดชอบโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 2 คน 3) อาจารย์ในระดับอุดมศึกษาที่มีประสบการณ์ 5 ปีขึ้นไป มีวุฒิทางการศึกษาปริญญาเอก ในสาขาวิชาด้านการบริหารการศึกษา และด้านเทคโนโลยี และมีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน 2 คน

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ ประกอบด้วย

2.1 แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน และตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานตามกลยุทธ์ของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แบ่งออกเป็น

5 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาครูให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 ข้อ ด้านการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 5 ข้อ ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนให้มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม จำนวน 7 ข้อ ด้านการพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ จำนวน 5 ข้อ และด้านการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพ จำนวน 5 ข้อ ซึ่งมีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น.25) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาหาคุณภาพภาพของเครื่องมือ ได้แก่ 1) การหาคุณภาพเครื่องมือโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item-objective congruence: IOC) ได้ ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.8-10 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป และ 2) การตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยกำหนดเกณฑ์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's coefficient alpha) พบว่า มีค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) เท่ากับ 0.97 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 0.8 จึงถือว่าสามารถนำแบบสอบถามฉบับนี้ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

2.2 แบบสัมภาษณ์ (Interview) ประกอบด้วย ข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ คือ ด้านการพัฒนาครูให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ จำนวน 1 ข้อ ด้านการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 1 ข้อ ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนให้มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม จำนวน 1 ข้อ ด้านการพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ จำนวน 1 ข้อ และด้านการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพ จำนวน 1 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended) นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และภาษาที่ใช้แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำ และข้อเสนอแนะ และจัดพิมพ์เป็นแบบสัมภาษณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ ข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถามกับประชากร และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก และ 2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมเอกสารต่าง ๆ (Document Research) อาทิ หนังสือ ตำรา เอกสารวิชาการ งานวิจัย และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมทางสถิติทางการวิจัยเพื่อหาค่าเฉลี่ยประชากร และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประชากร และ 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลักมาวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา (Content Analysis)

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานตามกลยุทธ์ของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แสดงรายละเอียดในตารางที่ 2

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานตามกลยุทธ์ของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานตามกลยุทธ์ของโรงเรียนในโครงการกองทุน การศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวม

สภาพการดำเนินงานตามกลยุทธ์ของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา	μ	σ	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับ
1. ด้านการพัฒนาครูให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้	4.52	0.43	มากที่สุด	5
2. ด้านการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	4.55	0.56	มากที่สุด	4
3. ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนให้มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม	4.69	0.53	มากที่สุด	1
4. ด้านการพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ	4.64	0.55	มากที่สุด	2
5. ด้านการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพ	4.63	0.47	มากที่สุด	3
โดยภาพรวม	4.61	0.46	มากที่สุด	-

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพการดำเนินงานตามกลยุทธ์ของโรงเรียนในโครงการกองทุน การศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.61$, $\sigma = 0.46$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนให้มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ($\mu = 4.69$, $\sigma = 0.53$) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ ($\mu = 4.64$, $\sigma = 0.55$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาครูให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ ($\mu = 4.52$, $\sigma = 0.43$)

2.แนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามกลยุทธ์ของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลการวิจัยพบว่า แนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามกลยุทธ์ของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 34 รายการ ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนาครูให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ มีรายการปฏิบัติ จำนวน 7 รายการ 1) ผู้บริหารโรงเรียนสร้างบรรยากาศการทำงานที่ปลอดภัย เป็นมิตร และเกิดความไว้วางใจ 2) ผู้บริหารโรงเรียนใช้การเสริมแรงทางบวก โดยการยกย่อง ชื่นชม และให้การยอมรับในผลงานของครู 3) ผู้บริหารโรงเรียนรับฟังความคิดเห็น ปัญหา และความต้องการของครูอย่างจริงจัง 4) โรงเรียนสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งลดภาระงานที่ไม่จำเป็น 5) โรงเรียนส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพของครูอย่างต่อเนื่อง 6) โรงเรียนส่งเสริมการทำงานร่วมกันของครูในลักษณะชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) หรือระบบพี่เลี้ยง (Mentor) และ 7) ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการนิเทศ ติดตาม และให้คำแนะนำแบบกัลยาณมิตร

2.2 ด้านการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีรายการปฏิบัติ จำนวน 7 รายการ 1) โรงเรียนส่งเสริมให้ครูพัฒนาทักษะการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา 2) โรงเรียนจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการและกิจกรรมพัฒนาศักยภาพครูเกี่ยวกับการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ 3) โรงเรียนส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู 4) โรงเรียนสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นต่อการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ 5) โรงเรียนวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาของครูเป็นรายบุคคล 6) ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการนิเทศ ติดตาม และให้คำแนะนำแก่ครูอย่างต่อเนื่องในลักษณะกัลยาณมิตร และ 7) ครูใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลอย่างรู้เท่าทัน มีความรับผิดชอบ และคำนึงถึงจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี

2.3 ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนให้มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม มีรายการปฏิบัติ จำนวน 7 รายการ ดังนี้ 1) โรงเรียนนำคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนเข้ามามีใช้กับกิจกรรมในชีวิตประจำวันของนักเรียน 2) ครูนำคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนมาใช้ในการบริหารจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนและในทุกหน่วยการเรียนรู้ 3) ครูและผู้บริหารโรงเรียนทำหน้าที่เป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณธรรม จริยธรรม และพฤติกรรมที่เหมาะสม 4) โรงเรียนใช้การเสริมแรงเชิงบวก เช่น การชื่นชมพฤติกรรมที่ดี การยกย่องเชิดชูเกียรติ และการเผยแพร่แบบอย่างของนักเรียนที่มีคุณธรรม 5) โรงเรียนจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติด้านคุณธรรมอย่างเป็นรูปธรรม 6) โรงเรียนกำหนดแผนการดำเนินกิจกรรมและระบบการประเมินผลด้านคุณธรรม วินัย และจริยธรรมของนักเรียนอย่างชัดเจน และ 7) โรงเรียนสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

2.4 ด้านการพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ มีรายการปฏิบัติ จำนวน 6 รายการ 1) โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะอาชีพผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริง 2) โรงเรียนเปิดพื้นที่และโอกาสให้นักเรียนได้ทดลองดำเนินกิจกรรมทางอาชีพ 3) โรงเรียนจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัล 4) โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนได้ค้นพบความถนัดและความสนใจด้านอาชีพของตนเอง โดยจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทดลองทำงานในรูปแบบต่าง ๆ 5) โรงเรียนสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่ายในการสนับสนุนการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน และ 6) ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินงานติดตาม ประเมินผล และต่อยอดผลงานด้านทักษะอาชีพของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

2.5 ด้านการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพ มีรายการปฏิบัติ จำนวน 7 รายการ ดังนี้ 1) โรงเรียนพัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพของสถานศึกษาให้สะอาด สวยงาม ปลอดภัย และมีความพร้อมต่อการใช้งาน 2) โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นและเหมาะสม 3) โรงเรียนพัฒนาและดูแลภูมิทัศน์ของโรงเรียนให้ร่มรื่น น่าอยู่ และสามารถใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ได้ 4) โรงเรียนจัดหาและบำรุงรักษาสื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีทางการศึกษาให้มีความพร้อมและเพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้ 5) โรงเรียนสำรวจความพร้อมของสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกภายในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ 6) โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครู นักเรียน และบุคลากรในการดูแลและพัฒนาสภาพแวดล้อมของโรงเรียน และ 7) โรงเรียนสร้างบรรยากาศเชิงบวกภายในสถานศึกษา โดยส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดี การยอมรับความแตกต่าง และการเรียนรู้อย่างมีความสุข

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานตามกลยุทธ์ของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า สภาพการดำเนินงานตามกลยุทธ์ของโรงเรียนในโครงการกองทุน การศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.61$, $\sigma = 0.46$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนให้มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ($\mu = 4.69$, $\sigma = 0.53$) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ ($\mu = 4.64$, $\sigma = 0.55$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาครูให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ ($\mu = 4.52$, $\sigma = 0.43$)

2. เพื่อนำเสนอแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามกลยุทธ์ของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า แนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามกลยุทธ์ของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วยแนวทางปฏิบัติ จำนวน 34 รายการ ครอบคลุม 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาครูให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ ด้านการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนให้มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ด้านการพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ และด้านการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพ โดยมุ่งส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพครู การยกระดับคุณภาพผู้เรียน การเสริมสร้างคุณธรรมและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ตลอดจนการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

การอภิปรายผล

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. จากผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานตามกลยุทธ์ของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษาได้ดำเนินงานภายใต้กรอบแนวคิดของการบริหารโครงการและการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่มีความชัดเจน ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์ การวางแผนกิจกรรม การจัดสรรทรัพยากร ตลอดจนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ส่งผลให้สามารถนำแผนหรือกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งโครงการกองทุนการศึกษาเป็นโครงการตามพระราชดำริที่มุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่ผู้เรียน ควบคู่กับการพัฒนาโรงเรียนและครูในหลายมิติ เช่น การสนับสนุนทรัพยากร การพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ และการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ทำให้โรงเรียนมีแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนและได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลให้โรงเรียนสามารถดำเนินงานตามกลยุทธ์ของโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ในระดับสูง สอดคล้องกับสุมนา สุขพันธ์ (2562, น.8) ที่กล่าวว่า การดำเนินงานโครงการเป็นกระบวนการนำแผนงานที่วางไว้ไปสู่การปฏิบัติจริง โดยครอบคลุมการเริ่มดำเนินงาน การติดตาม ตรวจสอบ และการควบคุมการดำเนินงาน เพื่อให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ รวมทั้งธนธร จงวงษ์สุข (2562, น.28) ที่อธิบายว่า การดำเนินงานโครงการเป็นการนำโครงการที่ได้รับการอนุมัติไปสู่การปฏิบัติ โดยมีการจัดการทรัพยากร การมอบหมายงาน และการควบคุมการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ และยังสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์

2. จากผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามกลยุทธ์ของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่พบว่า มีรายการปฏิบัติ จำนวน 34 รายการ มีประเด็นสำคัญในการอภิปรายผล ดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนาครูให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ มีรายการปฏิบัติที่สำคัญ คือ ผู้บริหารโรงเรียนสร้างบรรยากาศการทำงานที่ปลอดภัย เป็นมิตร และเกิดความไว้วางใจ เพื่อให้ครูกล้าแสดงความคิดเห็น กล้าพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ใหม่ ๆ และมีความมั่นใจในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อการพัฒนาครูและการจัดการเรียนรู้ โดยผู้บริหารมีบทบาทในการจัดสภาพแวดล้อมการทำงานที่เหมาะสม ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากร และสร้างวัฒนธรรม

องค์กรที่สนับสนุนการทำงานร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายขององค์กรได้ ทั้งนี้การดำเนินงานขององค์กรให้ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องอาศัยการจัดการทรัพยากรบุคคล การประสานความร่วมมือ และการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับ Hoy & Miskel (2013, p.185-189) ที่อธิบายว่า บรรยากาศองค์การของโรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความร่วมมือ ความไว้วางใจ และแรงจูงใจในการทำงานของครู ซึ่งจะช่วยให้ครูสามารถปฏิบัติงานและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ด้านการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีรายการปฏิบัติที่สำคัญ คือ โรงเรียนส่งเสริมให้ครูพัฒนาทักษะการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างหลากหลาย เช่น สื่อดิจิทัล แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ สื่อมัลติมีเดีย และเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ทำให้บทเรียนมีความน่าสนใจ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของนักเรียน อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตระหนักถึงความสำคัญของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยการส่งเสริมให้ครูพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีและเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้การจัดการเรียนรู้มีความน่าสนใจ และเอื้อต่อการมีส่วนร่วมของนักเรียนมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับอุษา ทองไพโรจน์ (2565, น.15) ที่กล่าวว่า กลยุทธ์นี้มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพทางวิชาการของนักเรียนให้สูงขึ้นตามศักยภาพ มีปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยส่งเสริมให้ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อกระตุ้นความสนใจและสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้

2.3 ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนให้มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม มีรายการปฏิบัติที่สำคัญ คือ โรงเรียนนำคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนเข้ากับกิจกรรมในวิถีชีวิตประจำวันของนักเรียน เช่น กิจกรรมหน้าเสาธง การรักษาความสะอาด การทักทาย การมีจิตอาสา และการฝึกระเบียบวินัย เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติจริงอย่างต่อเนื่องจนเกิดเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้ความสำคัญกับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมควบคู่กับการพัฒนาความรู้ทางวิชาการ โดยมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมที่บูรณาการคุณธรรมเข้าสู่การดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์และสามารถพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับภัทรานิษฐ์ บุญยงค์ (2565, น.110) ที่กล่าวว่า การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นคุณธรรม ปลูกฝังคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนให้เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต ผ่านกิจกรรมที่ทำเป็นประจำ เช่น กิจกรรมหน้าเสาธง การทำความสะอาดเขตพื้นที่รับผิดชอบ การยกย่องนักเรียนที่ทำความดี และการส่งเสริมให้นักเรียนมีสัมมาคารวะ

2.4 ด้านการพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ มีรายการปฏิบัติที่สำคัญ คือ โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาทักษะชีวิต และทักษะอาชีพผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริง เช่น การฝึกอาชีพ การทำโครงงานอาชีพ หรือการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการสร้างรายได้ระหว่างเรียนและในอนาคตได้ อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาผู้เรียนให้มีทั้งความรู้ ทักษะชีวิต และทักษะอาชีพควบคู่กัน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมและพึ่งพาตนเองได้ในอนาคต จึงส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกปฏิบัติจริงและการเรียนรู้จากประสบการณ์ ซึ่งช่วยให้นักเรียนสามารถนำความรู้

และทักษะที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ วรวิบูลวรรณ (2564, น.15) กล่าวว่า การสร้างเสริมทักษะการเป็นผู้ประกอบการ สนับสนุนให้นักเรียนนำความรู้และทักษะที่ได้เรียนรู้มาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการโดยใช้ทรัพยากรที่มีในท้องถิ่น เพื่อฝึกฝนทักษะการจัดการและการสร้างรายได้ระหว่างเรียน

2.5 ด้านการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพ มีรายการปฏิบัติที่สำคัญ คือ โรงเรียนพัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพของสถานศึกษาให้สะอาด สวยงาม ปลอดภัย และมีความพร้อมต่อการใช้งาน ทั้งภายในห้องเรียนและบริเวณโดยรอบของโรงเรียน เพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตระหนักถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน จึงให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้มีความสะอาด เป็นระเบียบ ปลอดภัย และเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้และส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับ อุษา ทองไพโรจน์ (2565, น.20) ที่กล่าวว่า การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดการสภาพแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียนให้สะอาด ปลอดภัย และมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ พร้อมทั้งนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนการสอน และสอดคล้องกับ Tanner (2009, p.383) ที่กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียนมีผลต่อบรรยากาศการเรียนรู้และพฤติกรรมของผู้เรียน ซึ่งการจัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด ปลอดภัย และเหมาะสมจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อค้นพบ หรือองค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ แนวทางการดำเนินงานตามกลยุทธ์ของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ประกอบด้วยแนวทางปฏิบัติ 34 รายการ ครอบคลุม 5 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาครูให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนให้มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม การพัฒนาทักษะชีวิต และทักษะอาชีพ และการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการขับเคลื่อนกลยุทธ์ของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษาควรดำเนินการอย่างบูรณาการทั้งด้านการพัฒนาครู ผู้เรียน และระบบบริหารจัดการ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นทั้งคนเก่งและคนดีอย่างยั่งยืน ตามเจตนารมณ์ของโครงการกองทุนการศึกษาตามแผนภาพที่ 1 ดังนี้

แผนภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ด้านการพัฒนาครูให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารโรงเรียนควรสร้างบรรยากาศการทำงานที่ปลอดภัย เป็นมิตร และเปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็น พร้อมให้การเสริมแรงทางบวกเพื่อสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้ควรสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็น ลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวกับการสอน และส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งส่งเสริมการทำงานร่วมกันผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และการนิเทศแบบกัลยาณมิตร เพื่อพัฒนาศักยภาพครู และยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างยั่งยืน

1.2 ด้านการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูพัฒนาทักษะการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างหลากหลาย พร้อมจัดอบรมและกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ เช่น PLC รวมทั้งสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นและดำเนินการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน

1.3 ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนให้มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม โรงเรียนควรบูรณาการคุณธรรมอัตลักษณ์เข้าสู่กิจกรรมในชีวิตประจำวันและการจัดการเรียนรู้ โดยให้ครูและผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดี พร้อมให้การเสริมแรงเชิงบวกและจัดกิจกรรมจิตอาสา เพื่อปลูกฝังวินัย คุณธรรม และจริยธรรมของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชนในการพัฒนาผู้เรียนอย่างยั่งยืน

1.4 ด้านการพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะอาชีพผ่านกิจกรรมที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริง เช่น การฝึกอาชีพและโครงการ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนใช้เทคโนโลยีและเรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน รวมทั้งติดตามและต่อยอดผลงานของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

1.5 ด้านการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพ โรงเรียนควรพัฒนาสภาพแวดล้อมให้สะอาด ปลอดภัย และเอื้อต่อการเรียนรู้ พร้อมจัดพื้นที่และสื่ออุปกรณ์ที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูและนักเรียนในการดูแลสภาพแวดล้อม เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีต่อการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบหรือวิธีการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้ครูพัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่หลากหลายในการจัดการเรียนการสอนของครู เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

2.3 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพและบรรยากาศของโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ปลอดภัย และส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ

เอกสารอ้างอิง

- ธนาธร จุงวงษ์สุข. (2562). แนวทางการบริหารโครงการโรงเรียนปลอดภัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย: เชียงราย
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พิสิฐ ไร่เจริญ. (2562). *การวิเคราะห์และบริหารโครงการ*. กรุงเทพฯ: ฌกัทร ก่อปปี.
- ภัทรานิษฐ์ บุญยงค์. (2565). ถอดบทเรียนความสำเร็จการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนโครงการกองทุนการศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านสันตติ. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(10), 103-115.
- รังสิสุภา สุวรรณโรจน์. (2564). *กลยุทธ์ความร่วมมือในการพัฒนาหน่วยบริการ ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 11 จังหวัด นครราชสีมา*. กรุงเทพฯ: สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.
- วรัญญา จีระวิพลวรรณ. (2564). การถอดบทเรียน: โรงเรียนต้นแบบโครงการโรงเรียนคุณธรรมในจังหวัดหนองบัวลำภู. *วารสารครูศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี*, 3(1), 1-17.
- วรางคณา ผลประเสริฐ. (2562). *แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเชิงกลยุทธ์*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วุฒิสภา. (2566). *รายชื่อโรงเรียนในกองทุนการศึกษา*. สืบค้นเมื่อ 23 มกราคม 2566, จาก <https://online.fliphtml5.com/tkdsy/srvi/#p=1>.
- สมนา สุขพันธ์. (2562). *การบริหารโครงการ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- อุษา ทองไพโรจน์. (2565). *คู่มือปฏิบัติงานโครงการกองทุนการศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี*. กาญจนบุรี: องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2013). *Educational administration: Theory, research and practice*. (9th ed.). New York, NY: McGraw-Hill.
- Tanner, C. K. (2009). Effects of school design on student outcomes. *Journal of Educational Administration*, 47(3), 381–399.